

Coderch

Es d'agrair que en temps de ràpids oblits la Generalitat i la Acadèmia de Sant Jordi recuperin la figura de José Antonio Coderch creant uns premis en homenatge a la figura il·lustre del que, penso, és un dels nostres mes grans arquitectes.

"En estos menesteres lo que se puede aprender puede no servir para nada". Aquesta sentència, que li vaig sentir dir a Coderch, m'acompanya, encara avui, en quant traspasso la porta del meu estudi, la he feta servir en algun escrit i també ha estat present en els anys que he dedicat a l'ensenyament. Frase escoltada en uns anys de la meva formació en els que Coderch i el seu entranyable Rafael Santos Torroella esdevenen figures a les que admires i que passaran a ser a la fi i amb el pas del temps els "mestres" reconeguts.

Doncs bé, conec José Antonio Coderch de la mà de Rafael Santos Torroella, allà pels començaments dels anys seixanta. Santos Torroella ens citava sovint per anar a sopar a tot un petit grup –els Coderch, amb alguna freqüència els Tàpies, els Santos i nosaltres- a un dels seus restaurants recentment descoberts. Sovint era un de petit davant del mercat de Gràcia. El seu altell, que era on ens situàvem se'm convertia en una mena d'Aula Magna, en un magisteri. Era com si cada paraula, com si cada frase, cada concepte m'obris nous camins, noves maneres d'entendre, noves maneres de veure. A la fi era un grup amb gran connexió amb el món visual i que va dibuixar uns temps creatius realment importants. D'aquells anys deu datar el dibuix que li vaig fer, molt esquemàtic, del seu perfil unamunià amb la llavors inseparable pipa. (I és per aquest dibuix reproduït en algun llibre de Coderch pel que l'amic Bonet em va convidar a formar part d'aquest jurat. I tindrà que afegir que quasi bé sempre que he format part d'un jurat he sortit amb alguna cosa nova apresada. Normalment han estat jurats de pintura, però amb aquest es la tercera vegada que participo en un jurat d'arquitectura. Tinc molts i molt bons amics arquitectes.

Abans d'aquest parèntesi havia dit de la inseparable pipa. Coderch era, crec, home de rauxes i cada una d'elles arrossegava la seva gran passió. Les pipes, els bleisers blaus, els descapsuladors d'ampolles, etc. etc. i la fotografia i les màquines de fotos i el laboratori...

La obsessió per la fotografia el portà a cercar un ambient que li fos favorable. El trobà a les corrides de toros, a les tardes de toros, tardes que han quedat resumides en el magnífic àlbum *Del Toreo* que amb un text preliminar de José Bergamín i una gouache del Antoni Tàpies es va exposar,

JOAN HERNÁNDEZ PIJUAN

diria que a finals dels anys setanta a la desapareguda Sala Gaspar del carrer de Consell de Cent.

Aquest àlbum *Del Toreo* me'l vaig poder obsequiar a través de l'Ana Maria en aquest passat Nadal. Forma part, des de a les hores, de la nostra col·lecció d'objectes més estimats.

Fent una mica de "zappin" i per acabar tirant encara més enrere el temps, per a mi, per els que en aquells temps erem aprenents de pintor, que començàvem a despertar al mon i havien tres o quatre coses que es van convertir en els nostres paradigmes de lo modern: Els Salons d'octubre, El Grup R i la casa de la Barceloneta de José Antonio Coderch.

Joan Hernández Pijuan